

28.5.2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta ja poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta ja poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista. Samalla kumoutuisi valtion paikallishallinnon aluejaon perustana käytetty kihlakuntajako. Lain kumoutumisen vuoksi ehdotetaan tehtäväksi välttämättömät muutokset poliisin hallinnosta annettuun lakiin. Poliisin hallinnosta annettu lakiehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisilaitosten toimialueet järjestettäisiin kihlakuntajaon sijasta siten, että poliisilaitoksen toimialueena olisi yksi tai useampi maakunta tai kunta. Toimialueet eivät muuttuisi nykyisestä. Asiaan liittyvät luonnokset valtioneuvoston asetuksesta ovat esityksen liitteenä. Lakien on suunniteltu tulevan voimaan 1.3.2022. Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä sisäministeriön kanssa.

Lausunto pyydetään toimittamaan sähköpostitse valtiovarainministeriön kirjaamoon valtiovarainministerio@vm.fi

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 6.8.2021.

Lisätietoja lausuntopyyntöön liittyen antaa hallitusneuvos Janne Öberg, s-posti: etunimi.sukunimi@vm.fi

Ylijohtaja,
osastopäällikkö

Juha Sarkio

Hallitusneuvos

Janne Öberg

Liitteet

HE-luonnos

Jakelu

Oikeuskanslerin virasto
Ministeriöt
Poliisihallitus
Poliisilaitokset
Rajavartiolaitos
Suojelupoliisi
Hätäkeskuslaitos
Kuntaliitto
Maakuntien liitot
Valtion aluehakoneuvottelukunta
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
Poliisilakimiehet ry
Poliisihallinnon Päälliköt ja Asiantuntijat ry
Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
Suomen nimismiesyhdistys ry
Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry
JHL, (Poliisin, Rajan ja Hätäkeskuksen henkilöstön yhdistykset)
Päällystöliitto ry,
Rajaturvallisuusunioni ry,
Suomen Konepäällystöliitto SKL ry ja
Upseeriliitto ry

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta ja poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista. Samalla kumoutuisi valtion paikallishallinnon aluejaon perustana käytetty kihlakuntajako. Säädös on vanhentunut. Lakia ja kihlakuntajakoa ei enää yleisesti sovelleta valtion hallinnossa. Lain kumoutumisen vuoksi ehdotetaan tehtäväksi välttämättömät muutokset poliisin hallinnosta annettuun lakiin. Poliisin hallinnosta annettu lakiehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisilaitosten toimialueet järjestettäisiin kihlakuntajaon sijasta siten, että poliisilaitoksen toimialueena olisi yksi tai useampi maakunta tai kunta. Toimialueet eivät muuttuisi nykyisestä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	9
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	9
6 Lausuntopalaute.....	9
7 Lakia alemman asteinen sääntely	9
8 Voimaantulo	10
9 Toimeenpano ja seuranta	10
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	10
LAKIEHDOTUKSET	12
valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta	12
poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	13
RINNAKKAISTEKSTIT	14
poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	14
ASETUSLUONNOS	15
poliisilaitosten toimialueista.....	15
ASETUSLUONNOS	16
rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:n muuttamisesta	16

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Valtiovarainministeriössä on yhteistyössä sisäministeriön kanssa valmisteltu valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain (126/1992) kumoamista koskeva laki. Kyseisessä laissa säädettiin aikanaan kihlakuntahallinnon perusteista, mutta suurin osa lain sisällöstä kumottiin vuonna 2007, kun kihlakuntahallinnosta luovuttiin (1187/2007). Lakiin jäivät ainoastaan kihlakuntajako ja lain tavoitteita koskevat pykälät. Kyseistä esitystä koskevan hallituksen esityksen mukaan (HE 82/2007 vp) kihlakuntajako on säilytettävä, koska se on teknisenä perustana poliisin, ulosoton, syyttäjän toimien ja maistraattien aluejaotuksille, eikä sen tarve tämän vuoksi vielä poistunut. Hallituksen esityksen mukaan tarkoituksena on kuitenkin selvittää kihlakuntajaon tai muun yhteisen paikallisen aluejaon tarvetta ja luonnetta tulevaisuudessa. Lain voimaan jäävien säännösten tarve arvioidaan esityksen mukaan uudelleen, kun käynnistynyt aluehallinnon uudistushanke sekä paikallishallinnon uudistamishankkeet kuten PARAS-hanke ja valtion paikallishallintoa selvittävä työryhmä ovat edenneet ja niiden vaikutukset paikallishallintoon on selvitetty. Kumoamista on valmisteltu valtiovarainministeriössä vuonna 2012. Tällöin hanke jäi toteuttamatta muiden kiireellisempien valmistelutehtävien vuoksi.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettua lakia sovellettiin viimeksi vuoden 2020 lopussa, kun valtioneuvosto teki päätöksen kihlakuntajaosta annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n muuttamisesta (1038/2020). Kihlakuntajaosta annettu valtioneuvoston päätös (1464/1992) on alun perin vuodelta 1992 ja sitä oli ennen viimeisintä muutosta muutettu viimeksi vuonna 2007. Viimeisimmän muutoksen syynä oli 1.1.2021 voimaan tullut maakuntajakopäätöksen muuttaminen. Kihlakuntajaon ja maakuntajaon katsottiin edellyttävän yhteen soveltamista siten, että kihlakunta ei sijaitisi kahden eri maakunnan alueella. Kihlakuntajakopäätöksen valmistelun yhteydessä tarve muuttaa tai kumota nykyinen kihlakuntajakoa koskeva lainsäädäntö kävi uudelleen ilmeiseksi. Lain soveltamisalaa kokevat säännökset ovat vanhentuneet ja kokonaisuudessaan kyseinen säädös on valtion hallinnon tosiasiallisen alueellisen järjestäytymisen kannalta harhaanjohtava. Lakia ei ole muutettu vuoden 2008 voimaan tulleen kihlakuntahallinnon kumoutumisen jälkeen ja sen soveltaminen nykytilanteessa osoittautui hankalaksi.

1.2 Valmistelu

Valtiovarainministeriö perusti ajalle 1.2.–5.3.2021 työryhmän selvittämään valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain ja siihen perustuvan kihlakuntajaon tarpeellisuutta. Työryhmän tehtävänä oli selvittää nykyisen valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain ja siihen pohjautuvan kihlakuntajaon hyödyt ja haitat sekä muuttamistarpeet.

Työryhmän selvitti asettamispäätöksensä mukaisesti, mitä oikeudellisia, hallinnollisia, taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia olisi sillä, että valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki kumottaisiin ja kihlakuntajako lakkautettaisiin. Samalla työryhmän tuli esittää vaihtoehtoisia tapoja säätää poliisilaitosten ja Rajavartiolaitoksen aluejaosta.

Työryhmässä oli edustus valtiovarainministeriöstä, sisäministeriön eri osastoilta, Poliisihallituksesta ja Rajavartiolaitoksesta. Työryhmä kuuli oikeusministeriötä valtion paikallishallintoa koskevista perustuslaillisista kysymyksistä.

Työryhmä toimeksiantonsa mukaisesti kävi läpi vaihtoehtoisia tapoja säätää poliisilaitosten ja Rajavartiolaitoksen aluejaosta. Työryhmä päätyi esittämään teknisesti ja asiallisesti vanhentuneen valtion aluehallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamista ja tarvittavien muutosten tekemistä sisäministeriön hallinnonalan säädöksiin. Työryhmä arvioi, että kumoamisella ei ole muihin säädöksiin vaikutuksia.

Työryhmä käsitteli luonnoksia muutosehdotuksiksi lakiin poliisin hallinnosta (110/1992), valtioneuvoston asetukseen poliisilaitosten toimialueista (415/2013) ja rajavartiolaitoksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (651/2005). Lakiteknisesti toimivimmiksi vaihtoehdoiksi arvoitiin mallit, joissa viranomaisten toimialueet olisivat säädöksissä määritelty perustumaan maakuntiin ja kuntiin. Työryhmä myös päätyi siihen, että valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain ja samalla kihlakuntajaon kumoaminen olisi mahdollista sekä perusteltua toteuttaa mahdollisimman teknisinä säädösmuutoksina siten että toimialueiden maantieteellisiä rajoja ei muutettaisi.

Työryhmä kartoitti valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain ja kihlakuntajaon kumoamisen vaikutuksia. Työryhmä päätyi lopputulemaan, että mikäli uudistus toteutetaan työryhmän ehdottamassa muodossa, valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisella ei arvioida olevan hallinnollisia, taloudellisia tai toiminnallisia vaikutuksia tai vaikutuksia kielellisten oikeuksien toteutumiseen. Lain kumoamisen voidaan arvioida yleisesti selkeyttävän valtion hallinnollisia jakoja koskevaa sääntelyä ja keventävän jossain määrin hallinnollista taakkaa vaikutuksiltaan merkityksettömäksi käyneiden kihlakuntajakopäätösten valmistelun poistussa.

Työryhmän esitykset on otettu tämän hallituksen esityksen pohjaksi. [Linkki työryhmän muistioon.](#)

2 Nykytila ja sen arviointi

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki koskee sen 1 §:n 1 momentin mukaan valtion paikallishallinnon ja sen aluejaon kehittämistä. Lakia sovelletaan sen 1 §:n 2 momentin mukaan poliisitoimen, syyttäjätöiden ja ulosottotoimen sekä, sen mukaan kuin erikseen säädetään, muun valtion paikallishallinnon aluejakoihin. Lain 2 §:n mukaan sen tavoitteena on parantaa palvelujen laatua ja kansalaisten oikeusturvaa, turvata palvelujen riittävä ja tasapuolinen saatavuus maan eri osissa sekä luoda edellytykset toimintojen kokoamiselle yhteen, päätösvallan siirtämiselle paikallistasolle ja palvelujen taloudelliselle tuottamiselle. Lisäksi pykälän mukaan palveluja ja kansalaisten oikeusturvaa parannettaessa on otettava huomioon, mitä perustuslain 17 §:ssä säädetään ja mitä saamenkielisten palvelujen ja oikeusturvan tasapuo-liseksi järjestämiseksi on tarpeen. Lain 3 §:ssä säädetään kihlakuntajaosta. Pykälän mukaan läänin alue jaetaan kihlakuntiin kuntien rajoja noudattaen. Jaosta päättää valtioneuvosto. Kihlakuntia muodostettaessa tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet ja kieliolot niin, että syntyy edellytykset 2 §:ssä mainittujen tavoitteiden saavuttamiselle. Lain kihlakunnan virastoja koskevat 4-7 § on kumottu. Lain 8 §:n mukaan tehtävien järjestämisestä Ahvenanmaan maakunnassa on säädetty erikseen.

Varsinainen kihlakuntahallinto (kihlakunnanvirastot) purettiin valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettuun lakiin tehdyillä muutoksilla vuoden 2008 alusta lukien. Syyttäjän organisaatiouudistuksen (voimaan 1.10.2019), maistraattien muodostettua yhdessä Väestörekisterikeskuksen kanssa valtakunnallisen Digi- ja väestötietoviraston vuoden 2020 alusta ja ulosottotoimen uudistuksen (voimaan 1.12.2020) myötä poliisitoimi on ainoa jäljelle jäävä valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetussa laissa mainittu valtion viranomainen,

jonka toiminta on (laki poliisin hallinnosta 6 §) säädetty noudattamaan paikallishallinnon aluejaotusta eli kihlakuntajakoa. Lisäksi rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:ssä säädetään raja- ja merivartiostojen toimialueista kihlakunta-jakoon perustuen.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki on asiallisesti vanhentunut. Kihlakuntajaolla ei ole enää sitä merkitystä, kuin sillä on aikanaan ollut. Valtion hallinnollisia jakoja ei enää muodosteta kyseistä lakia soveltaen. Valtion viranomaisten toimialueena on nykyään koko valtakunta tai sitten toimivalta on alueellista. Myös poliisilaitosten (11 kappaletta) alueet, Uuttamaata lukuun ottamatta, noudattavat maakuntien rajoja ja kattavat yhden tai useamman maakunnan. Helsingin poliisilaitos on ainoa poliisilaitos, jonka toimialue on yhden kihlakunnan laajuinen. Kyseinen kihlakunta muodostuu Helsingin kaupungista. Toimialueiden määrittelemisen kihlakuntina vaikeuttaa aluejaon perusteiden ymmärtämistä ja niiden läpinäkyvyyttä.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain soveltamisalaa koskevat säännökset ovat myös teknisesti vanhentuneet ja kokonaisuudessaan säädös on harhaanjohtava. Laissa ei muun muassa ole otettu huomioon lääninhallitusten lakkauttamista aluehallintovirastoja koskeneen uudistuksen yhteydessä vuonna 2010. Lakiin ei ole tehty muutoksia myöskään syyttäjätöimen ja ulosottolaitoksen organisaatiosäännöksiä muutettaessa, vaikka kyseisten viranomaisten toimialueita ei enää muodosteta kihlakuntajaon perusteella eikä niihin enää muutoinkaan sovelleta valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu lakia. Kihlakuntia koskevat säännökset ovat omiaan hämärtämään niihin teknisessä riippuvuussuhteessa olevien aluejakopäätösten ymmärrettävyyttä myös poliisin ja Rajavartiolaitoksen osalta.

Poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Paikallispoliisin rakenneuudistukseen liittyen paikallispoliisia koskevaa pykälää muutettiin (HE 58/2009 vp) 1.1.2010 lukien siten, että maininnat kihlakunnan poliisilaitoksista muutettiin poliisilaitoksiksi. Poliisilaitos vastaa momentin mukaan myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Sisäministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista. Sisäministeriö on antanut päätöksen poliisilaitosten toimipisteiden sijaintipaikoista (476/2016).

Poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaan muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenne yhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan.

Poliisilaitosten toimialueista annetussa valtioneuvoston asetuksessa on määritelty poliisilaitoksittain, mitkä kihlakunnat kuuluvat poliisilaitoksen toimialueeseen. Poliisilaitoksia on yhteensä 11 kappaletta. Vaikka toimialueet on muodostettu teknisesti kihlakuntajaon perusteella, muodostuu käytännössä Lounais-Suomen poliisilaitoksen alue Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien alueista, Hämeen poliisilaitoksen alue Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakuntien alueista, Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen alue Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien alueista, Pohjois-Pohjanmaan poliisilaitoksen alue Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueista, Sisä-Suomen poliisilaitoksen alue Pirkanmaan ja Keski-Suomen maakuntien alueista, Itä-Suomen poliisilaitoksen alue Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntien alueista, Oulun poliisilaitoksen alue Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueista ja Lapin poliisilaitoksen alue Lapin maakunnan alueesta. Uudenmaan

maakunnan alueella toimii kolme poliisilaitosta. Poliisilaitosten toimialueita ei ole enää perusteltua määrittää kihlakuntajaon mukaan. Vain Helsingin poliisilaitoksen toimialue muodostuu yhdestä kihlakunnasta, joka puolestaan muodostuu yhdestä kunnasta, Helsingin kaupungista. Muiden poliisilaitosten toimialueet muodostuvat useista, jopa lukuisista, kihlakunnista. Maakuntajakolain (1159/1997) 1 §:n 3 momentin mukaan valtion aluehallintoviranomaisten toimialueiden tulee, jollei erityisistä syistä muuta johdu, perustua maakuntajakoon niin, että toimialue muodostuu yhdestä tai useammasta maakunnasta.

Myös poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:ssä tarkoitetut poliisilaitokseen kuuluvat alueelliset yksiköt ovat nykyisten säädösten mukaan muodostettu kihlakunnista. Poliisilaitosten toimialueista annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksessa, Pohjanmaan poliisilaitoksessa ja Lounais-Suomen poliisilaitoksessa olevista alueellisista yksiköistä ja niiden toimialueista. Poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:ä koskevan hallituksen esityksen (HE 58/2009 vp) perustelujen mukaan alueelliset yksiköt on perustettu ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi eikä niillä ole tarkoitettu olevan alueellista toimivaltaa, vaan toiminnalliset ja henkilöstöhallinnolliset toimivalta ja esimiessuhteet muodostuvat koko poliisilaitoksen alueella substanssilinjojen pohjalta. Perustelujen mukaan alueellinen yksikkö vastaisi poliisilaitoksen ohjesäännössä tarkemmin määriteltävällä tavalla poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Poliisilaitosten alueellisen yksikön kielellisen asema määräytyy kielilain 6 §:n 2 momentin mukaan. Alueelliset yksiköt on muodostettu kaksikielisistä enemmistöltään ruotsinkielisistä kihlakunnista. Ne ovat kielelliseltä asemaltaan kaksikielisiä ruotsinkielisen enemmistöisiä yksiköitä, joiden työkieli on ruotsi. Tämän mukaisesti on myös säädetty kielitaitovaatimuksista alueellisissa yksiköissä eli ne noudattavat ruotsinkielisen enemmistön virka-alueen kielitaitovaatimuksia. Poliisin hallinnosta annetun asetuksen (158/1996) 16 a §:n 3 momentin mukaan kaksikielisen poliisilaitoksen alueellisessa yksikössä, jonka enemmistön kieli on toinen kuin poliisilaitoksen enemmistön kieli, kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena poliisimiehen virassa on alueellisen yksikön toimialueen väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkiyttää valtion hallinnon rakenteellisia säännöksiä kumoamalla teknisesti ja asiallisesti vanhentunut laki valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista. Tämän johdosta tehdään myös tarpeelliset muutokset lakiin poliisin hallinnosta, annetaan uusi valtioneuvoston asetus poliisilaitosten toimialueista ja muutetaan rajavartiolaitoksesta annettua valtioneuvoston asetusta. Tavoitteena on helpottaa valtion eri alueellisten jakojen yhteensovittamista luopumalla kihlakuntajaosta, joka on tarpeettomaksi käynyt alueellisen jaottelun kerros. Viranomaisten toimialueiden perustuminen jatkossa kihlakuntien sijasta maakuntiin ja kuntiin edistää hallinnollisten jaotusten selkeyttä ja yhteen toimivuutta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi teknisesti ja asiallisesti vanhentunut valtion aluehallinnon kehittämisen perusteista annettu laki. Merkityksettömäksi käynyt kihlakuntajako lakkaisi. Valtion hallinnollisia jakoja tai palvelurakennetta ei enää muodosteta kyseistä lakia soveltaen ja kyseinen laki muodostaa harhaanjohtavan kuvan lainsäädännön tilasta ja valtionhallinnon ra-

kenteesta. Kumottavassa laissa säädettyä kihlakuntajako sovelletaan vain poliisin hallinnosta annetussa laissa tarkoitettujen poliisilaitosten toimialuejakoon ja rajavartiolaitoksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyyn raja- ja merivartiostojen toimialuejakoon. Muihin kuin edellä mainittuihin viranomaisiin ei sovelleta kihlakuntajakoa tai kumottavaksi esitettyä lakia muiltakaan osin.

Samassa yhteydessä tehtäisiin tarvittavat muutokset edellä mainittuihin sisäministeriön hallinnonalan säädöksiin. Tähän esitykseen sisältyy esitys poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaukset kihlakuntiin. Paikallista poliisitoimea ei enää edes säädösteknisesti järjestettäisi kihlakunnittain. Esityksen mukaan poliisilaitosten toimialueet järjestettäisiin siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi maakunta tai kunta. Toimialueet määriteltäisiin ensisijaisesti maakunnittain, mutta Uudenmaan alueella sijaitsevien poliisilaitosten toimialue tulisi määritellä kuntien rajojen mukaan. Paikallispoliisin toimialueista säädettäisiin momentin mukaan edelleen valtioneuvoston asetuksella. Kuten nykyisin, momentissa säädettäisiin, että poliisilaitos vastaa poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Poliisilaitosten alueellisia yksiköitä koskevia säännöksiä ei myöskään muutettaisi. Momentissa säädettäisiin edelleen, että poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä, joiden toimialueesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Lisäksi edelleen säädettäisiin, että sisäministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista.

Poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että sana kihlakunta korvattaisiin sanalla maakunta. Esitetyn momentin mukaan muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi maakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan.

Lisäksi lain tultua hyväksytyksi annettaisiin uusi valtioneuvoston asetus poliisilaitosten toimialueista ja muutettaisiin rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetusta. Suurin osa poliisilaitoksien toimialueista muodostettaisiin jatkossa maakuntien alueista. Uudenmaan maakunnan alueella sijaitsevien kolmen poliisilaitoksen toimialueet olisi kuitenkin määriteltävä kuntien rajojen mukaan. Lisäksi alueelliset yksiköt muodostuisivat asetuksessa kihlakuntien sijasta kunnista. Koska tavoitteena on tehdä vain välttämättömät lakitekniset ja säädöshuoltoon liittyvät muutokset, viranomaisten maantieteellisiä toimialueita ei muutettaisi nykyisestä. Muutosten myötä poliisilaitosten tai niihin kuuluvien alueellisten yksiköiden toimialue ei laajene toisen maakunnan taikka kunnan alueella eikä vastavuoroisesti myöskään supistu.

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi ovat hallituksen esityksen liitteinä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutusarvioinnissa on hyödynnetty valtiovarainministeriön perustaman valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain ja siihen perustuvan kihlakuntajaon tarpeellisuutta selvittämän työryhmän arvioita. Työryhmän tuli asettamispäätöksen mukaan erityisesti selvittää, mitä oikeudellisia, hallinnollisia, taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia olisi sillä, että valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki kumottaisiin ja kihlakuntajako lakkautettaisiin. Lisäksi vaikutusarviointi perustuu arviointeihin ja havaintoihin, jotka tehtiin vuoden 2020 lopussa toteutetun 1.1.2021 voimaan tulleen kihlakuntajaon muutoksen yhteydessä.

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisella ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. Ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Lain kumoamisen voidaan arvioida yleisesti selkeyttävän valtion hallinnollisia jakoja koskevaa sääntelyä ja keventävän jossain määrin hallinnollista taakkaa vaikutuksiltaan merkityksettömäksi käyneiden kihlakuntajakopäätösten valmistelun poistuessa esimerkiksi tilanteissa, joissa maakuntajako muuttuu. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat vain hallintoon, ei yrityksiin tai kotitalouksiin ja ovat niin rajalliset, että tarkkoja euromääräisiä säästöarvioita ei ole mielekästä esittää. Työmäärän säästö voisi julkisen hallinnon osalta olla 10 vuoden aikana 1-2 henkilötyövuoden kokuokkaa, jos lasketaan mukaan kihlakuntajakopäätöksen valmistelu valtiovaraministeriössä, siihen liittyvät eri tahojen kuulemiset, tiedotus, julkaisu säädöskokoelmassa ja muut työmäärältään valtioneuvoston asetuksen valmisteluun rinnastettavat hallinnollisprosessuaaliset toimet.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kihlakuntajako ja valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annettu laki ovat käyneet merkityksettömäksi yleisenä valtion paikallishallinnon perustana. Valtion hallinto ei enää rakennu kyseiseen lakiin perustuen, lukuun ottamatta lakiteknistä yhteyttä kihlakuntajaon ja poliisilaitosten alueiden ja raja- ja merivartiostojen toimialueiden välillä. Näin ollen sen kumoamisen vaikutukset viranomaisten toimintaan ovat varsin rajalliset. Kumoamisen vuoksi paikallispoliisin ja Rajavartiolaitoksen vartiostojen hallinnolliset alueet tulee määritellä maantieteellisesti perustumaan maakunta- ja kuntarajoihin. Käytännössä poliisilaitosten, niiden ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi perustettujen alueellisten yksiköiden tai Rajavartiolaitoksen vartiostojen maantieteelliset toimialueet säilytettäisiin valtioneuvoston asetuksissa entisellään, eikä vaikutuksia aluejakoihin ja viranomaisten tehtäviin ja toimivaltuuksiin lain kumoamisen vuoksi syntyisi. Hallinnollisen työn arvioidaan olevan muutoksen toimeenpanon johdosta vähäinen. Esitys on omiaan vähentämään hallinnollista taakkaa kihlakuntajakopäätösten valmistelun poistuessa sekä vähentämään asiaan liittyvää epäselvyyttä hallinnon sisällä että kansalaisten keskuudessa. Epäselvyys on ajoittain ilmentynyt muun muassa kansalaisilta ja medialta tulevina kyselyinä.

Hätäkeskuslaitoksen toimintaan kihlakuntajaolla ei ole toiminnallista tai taloudellista merkitystä. Hätäkeskusten yhteistoiminta-alueet muodostuvat jo nykyisin yhdestä tai useammasta maakunnasta.

4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset sekä vaikutukset kielellisten oikeuksien ja muiden perusoikeuksien toteutumiseen

Käytännössä poliisilaitosten, niiden ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi perustettujen alueellisten yksiköiden tai Rajavartiolaitoksen vartiostojen maantieteelliset toimialueet pysytettäisiin valtioneuvoston asetuksissa entisellään, eikä vaikutuksia aluejakoihin ja viranomaisten tehtäviin ja toimivaltuuksiin lain kumoamisen vuoksi syntyisi. Poliisilaitos vastaisi edelleen poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n mukaan poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Esityksellä ei ole vaikutuksia perusoikeuksien toteutumisen kannalta. Poliisin hallinnosta annetun asetuksen 16 a §:n 3 momentin mukaan kaksikielisen poliisilaitoksen alueellisessa yksikössä, jonka enemmistön kieli on toinen kuin poliisilaitoksen enemmistön kieli, kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena poliisi miehen virassa on alueellisen yksikön toimialueen väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Käytännössä alueelliset yksiköt määriteltäisiin valtioneuvoston asetuksessa kihlakuntien sijasta kuntarajojen

mukaan. Alueellisten yksiköiden toimialueet pysyisivät ennallaan. Alueellisissa yksiköissä noudatetaan edelleen ruotsinkielienemmistöisen virka-alueen kielitaitovaatimuksia. Esityksellä ei ole vaikutuksia ruotsinkielisiin palveluihin eikä muutoinkaan kielellisten oikeuksien toteutumiseen.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Vaihtoehtona esitetylle sääntelylle voisi olla se, että päivitetäisiin teknisesti laki valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista vastaamaan nykytilaa. Tällöin mm. poistettaisiin lain soveltamisalasta viittaus muuhun, kuin poliisitoimeen. Lain 2 § tulisi kuitenkin todennäköisesti tarpeettomana kumota, sillä poliisin hallinnosta annetussa laissa on oma ensisijaisesti sovellettavat säännökset siitä, mitkä seikat tulee ottaa huomioon, kun polislaitos muodostetaan yhtä useammasta kihlakunnasta. Myös lain 3 §:ä tulisi merkittävästi muuttaa. Lain 4-7 §:t on jo kumottu. Laista jäisi sen päivittämisen jälkeen huomattavan vähän sovellettavia säännöksiä. Jäljelle jäävät säännökset koskisivat vain poliisin hallintoa, ja sitäkin hyvin rajallisilta osin. Päivittäminen ei toteuttaisi esityksen tavoitetta, joka on selkiyttää valtion hallinnon rakenteellisia säännöksiä ja keventää hallinnollista taakkaa.

6 Lausuntopalaute

Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella 28.5. – 6.8. 2021. Esityksestä pyydettiin lausunto Oikeuskanslerin virastolta, kaikilta ministeriöiltä ja valtioneuvoston kanslialta, Poliisihallitukselta, poliisilaitoksilta, Rajavartiolaitokselta, Suojelupoliisilta, Hätäkeskuslaitokselta, Kuntaliitolta, Maakuntien liitoilta, Valtion aluejakoneuvottelukunnalta, Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry:ltä, Poliisilakimiehet ry:ltä, Poliisihallinnon Päälliköt ja Asiantuntijat ry:ltä, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry:ltä, Suomen nimismiesyhdistys ry:ltä, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry:ltä, JHL:ltä, Päälystöliitto ry:ltä, Rajaturvallisuusunioni ry:ltä, Suomen Konepäälystöliitto SKL ry:ltä ja Upseeriliitto ry:ltä.

Lausuntoja saapui __ kappaletta.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Esitykseen poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta sisältyy asetuksenantovaltuus. Lain 6 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että poliisilaitosten toimialueista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Esitys vastaa voimassa olevaa säännöstä, kuitenkin sillä erolla, että poliisilaitosten toimialueita ei enää järjestettäisi kihlakuntien perusteella, vaan siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi maakunta tai kunta. Voimassa olevaa lakia vastaavasti momentissa edelleen säädettäisiin, että valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Toimialueet olisivat maantieteellisiltä rajoiltaan nykyisiä vastaavia. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi on tämän esityksen liitteenä.

Esityksen hyväksymisen jälkeen on tarkoitus muuttaa myös rajavartiolaitoksesta annettua valtioneuvoston asetusta siten, että myös siinä säädettyjen raja- ja merivartiostojen toimialueet määritellään kihlakuntien asemasta maakuntina ja kuntina siten, että vartiostojen toimialueet eivät maantieteellisesti muutu nykyisestä. Muutos on luonteeltaan tekninen. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi on tämän esityksen liitteenä.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.3.2022.

9 Toimeenpano ja seuranta

Esityksen ei arvioida sen vähäisistä tosiasiallisista vaikutuksista johtuen aiheuttavan merkittäviä muita toimeenpanoon liittyviä toimenpiteitä, kuin esityksen liitteenä olevien valtioneuvoston asetusten muuttaminen. Esityksen ei arvioida edellyttävän erityistä seurantaa taikka jälkikäteisten arvioiden tekemistä.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomaksi käynyt laki valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista. Samalla kumoutuisi sen 3 §:ssä säädetty kihlakuntajako. Poliisin hallinnosta annetun lain 6 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisilaitosten toimialueet järjestettäisiin kihlakuntajaon sijasta siten, että poliisilaitoksen toimialueena olisi yksi tai useampi maakunta tai kunta.

Valtiolla voi perustuslain 119 §:n mukaisesti olla keskushallintoon kuuluvien yksiköiden lisäksi alueellisia ja paikallisia viranomaisia. Perustuslain varsin yleisellä säännöksellä on ollut tarkoitus mahdollistaa valtionhallinnon joustava kehittäminen. (HE 1/1998 vp, s. 173/II). Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista tulee säätää lailla. Näillä perusteilla tarkoitetaan alue- ja paikallishallinnon yleistä rakennetta, kuten hallinnollisen jaotuksen perusteita (mm. PevL 29/2006, PevL 5/2008, PevL 21/2009). Perustuslaki, toisin kuin sitä edeltänyt valtiosääntö, ei edellytä kihlakuntajaosta säätämistä. Ei myöskään ole välttämätöntä, että valtiolla tosiasiallisesti olisi paikallishallinnon viranomaisia, jotka noudattaisivat kihlakuntajakoa tai vastaavaa yleistä valtion paikallishallinnon jakoa. Valtion paikallishallinnon rakenteita koskevaa yleislakia ei ole perustuslain näkökulmasta oltava olemassa, jos sitä ei tosiasiallisesti paikallishallinnon aluejakoihin sovelleta.

Valtion viranomaisten toimialueena on nykyään koko valtakunta tai sitten toimivalta on alueellista, perustuen pääsääntäisesti maakuntajakoon. Poliisitoimi on ainoa jäljelle jäävä valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetussa laissa mainittu valtion viranomainen, jonka toiminta on säädetty noudattamaan paikallishallinnon aluejaotusta eli kihlakuntajakoa. Käytännössä myös poliisin paikallishallinto muodostuu maakuntajaon mukaan. Poliisilaitosten (11 kappaletta) alueet, Uttamaata lukuun ottamatta, noudattavat maakuntien rajoja ja kattavat yhden tai useamman maakunnan. Helsingin poliisilaitos on ainoa poliisilaitos, jonka toimialue on yhden kunnan (Helsingin kaupunki) sekä samalla myös yhden kihlakunnan laajuinen.

Esityksessä poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:ä muutettaisiin siten, että poliisilaitoksen toimialueena olisi yksi tai useampi maakunta tai kunta. Näin ollen paikallisen poliisitoimen järjestämisen perusteista säädetään edelleen lain tasolla, kuten perustuslain 119 § edellyttää.

Perustuslain 122 §:n mukaan hallintoa järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan. Maakuntajakolain 1 §:n mukaan valtion aluehallintoviranomaisten toimialueiden tulee, jollei erityisistä syistä muuta johdu, perustua maakuntajakoon niin, että toimialue muodostuu yhdestä tai useammasta maakunnasta. Valtionhallinnon toimialueet, mikäli toimivalta ei ole valtakunnallinen, on pääsääntöisesti muodostettu maakuntajaan mukaan yhteensopivuuden varmistamiseksi.

Koko manner-Suomi on jaettu 11 poliisilaitokseen. Käytännössä poliisilaitoksien toimivaltaa voidaan luonnehtia alueelliseksi, ei paikalliseksi. Esitys toteuttaa perustuslain 122 §:n säännöksen edellyttämällä tavalla velvollisuutta hallintoa järjestettäessä pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, sillä esityksessä käytännössä jo nykyisin pääsääntöisesti yhden tai useamman maakunnan alueella toimivien poliisilaitosten toimialue myös laissa sidotaan maakuntajakoon, muutamia kuntajakoon perustuvia poikkeuksia lukuun ottamatta. Toimialueiden määrittäminen kihlakuntina vaikeuttaa aluejaon perusteiden ymmärtämistä ja niiden läpinäkyvyyttä. Esityksen tarkoituksena on, että poliisilaitosten ja niiden ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi perustettujen alueellisten yksiköiden toimialueet säilyisivät valtioneuvoston asetuksissa ennallaan. Esitys toteuttaa myös perustuslain 122 §:ssä säädettyä velvoitetta hallintoa järjestettäessä pyrkiä aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan eikä esitys vaikuta perustuslain 17 §:ssä säädettyihin kielellisiin oikeuksiin heikentävästi.

Kihlakuntajaosta luopumiselle ei vaikuttaisi olevan perustuslain säännösten näkökulmasta eslettä. Perustuslain tulkinnassa lähtökohtana on joustavuus. Tosiasiallisesti valtion paikallishallintoa, jossa valtakunnan alue on jaettu alueelliseksi katsottavia toimialueita pienempiin hallinnollisiin toimialueisiin, ei enää ole. Koska paikallistason hallintoa ei enää paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain tarkoittamassa merkityksessä ole, voitaisiin laki paikallishallinnon kehittämisen perusteista kumota.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Tällä lailla kumotaan laki valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista (126/1992).^{1 §}

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta^{2 §}

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

kuntaministeri Sirpa Paatero

2.

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 6 §, sellaisena kuin sen ruotsinkielinen sanamuoto on laeissa 497/2009 ja 503/2013 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 860/2015, seuraavasti:

6 § Paikallispoliisi

Poliisilaitos vastaa poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Poliisilaitosten toimialueet järjestetään siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi maakunta tai kunta. Poliisilaitosten toimialueista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Sisäministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista.

Muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi maakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Lakkaavien poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta

Helsingissä xx.xx.xxxx

Pääministeri

Sanna Marin

Kuntaministeri Sirpa Paatero

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 6 §, sellaisena kuin sen ruotsinkielinen sanamuoto on laeissa 497/2009 ja 503/2013 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 860/2015, seuraavasti

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Sisäministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista.

Muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Lakkaavien poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa

6 §

Poliisilaitos vastaa poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. *Poliisilaitosten toimialueet järjestetään siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi maakunta tai kunta.* Poliisilaitosten toimialueista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Sisäministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden sijaintipaikoista.

Muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi *maakunta*, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Lakkaavien poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaaviin tehtäviin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . .

Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus

poliisilaitosten toimialueista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 6 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa xx/20xx:

1 §

Helsingin poliisilaitoksen toimialueena on Helsingin kaupunki.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen toimialueena ovat Espoon, Hangon, Kauniaisten, Karkkilan, Lohjan ja Raaseporin kaupungit sekä Inkoon, Kirkkonummen, Siuntion ja Vihdin kunnat.

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen toimialueena ovat Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Loviisan, Porvoon ja Vantaa kaupungit sekä Askolan, Lapinjärven, Myrskylän, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Pukkilan, Sipoon ja Tuusulan kunnat.

Lounais-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnat.

Hämeen poliisilaitoksen toimialueena ovat Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnat. Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat.

Pohjanmaan poliisilaitoksen toimialueena ovat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Keski-Suomen ja Pirkanmaan maakunnat. Itä-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat.

Oulun poliisilaitoksen toimialueena ovat Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnat.

Lapin poliisilaitoksen toimialueena on Lapin maakunta.

2 §

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Hangon ja Raaseporin kaupungit sekä Inkoon kunta. Pohjanmaan poliisilaitoksessa on alueellisia yksiköitä, joiden toimialueina ovat Kaskisten, Kristiinankaupungin, Närpiön, Pietarsaaren ja Uudenkaarlepyyn kaupungit sekä Korsnäsän, Kruunupyyn, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Pedersören ja Vöyrin kunnat. Lounais-Suomen poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Paraisten kaupunki ja Kemiönsaaren kunta.

3 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä asetuksella kumotaan poliisilaitosten toimialueista annettu valtioneuvoston asetus (415/2013).

Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus

rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2005) 16 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on asetuksessa 122/2015, seuraavasti:

16 § Hallintoyksiköiden toimialueet

Vartiostojen toimialueet ovat seuraavat:

- 1) Kaakkois-Suomen rajavartioston toimialueeseen kuuluvat Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Kymenlaakson maakunta; Etelä-Karjalan maakunnan alueella Parikkalan kunnassa sijaitsevan Pyhäjärven vesialue kuuluu kuitenkin Pohjois-Karjalan rajavartioston toimialueeseen ja Kymenlaakson maakunnan alueella Kotkan kaupunki ja Pyhtään kunta sekä Haminan kaupungin ja Virolahden kunnan alueella sijaitsevat merialueet kuuluvat kuitenkin Suomenlahden merivartioston toimialueeseen;
- 2) Pohjois-Karjalan rajavartioston toimialueeseen kuuluvat Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunta sekä Etelä-Karjalan maakunnan alueella Parikkalan kunnassa sijaitsevan Pyhäjärven vesialue;

3) Kainuun rajavartioston toimialueeseen kuuluu Kainuun maakunta sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnasta Kuusamon ja Pudasjärven kaupunki sekä Taivalkosken kunta;

4) Lapin rajavartioston toimialueeseen kuuluu Lapin maakunta; Kemin ja Tornion kaupunki sekä Keminmaan, Simon ja Tervolan kunta kuuluvat kuitenkin Länsi-Suomen merivartioston toimialueeseen;

5) Suomenlahden merivartioston toimialueeseen kuuluvat Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan maakunta sekä Kymenlaakson maakunnasta Kotkan kaupunki,

Pyhtään kunta sekä Haminan kaupungin ja Virolahden kunnan alueella sijaitsevat merialueet;

6) Länsi-Suomen merivartioston toimialueeseen kuuluvat Ahvenanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunta, Lapin maakunnasta Kemin ja Tornion kaupunki sekä Keminmaan, Simon ja Tervolan kunta; Pohjois-Pohjanmaan maakunnasta Kuusamon ja Pudasjärven kaupunki sekä Taivalkosken kunta kuuluvat kuitenkin Kainuun rajavartioston toimialueeseen.

Tämä asetus tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20____